

A Visegrádi Négyekről – a gödöllői csúcstalálkozó ürügyén

A gödöllői V4-csúcs nem teljes politikai újraegyesítést, hanem pragmatikus újraindítást hozott. A V4 akkor újítható meg, ha nem „értékközösségként”, hanem érdekközlőként működik, például a EU-költségvetés, a kohéziós források, az agrárpolitika, az energiaárak, a kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS), a migráció, a közlekedési infrastruktúra és a versenyképesség ügyében. A találkozó jelentőségének az tekinthető, hogy több mint két év után újra kormányfői szintű V4-csúcs volt, immár Orbán Viktor nélkül, Magyar Péter házigazdaságával.

Mit sikerült elérni? A legfontosabb eredménynek a politikai bizalom részleges helyreállítása mondható. Magyar Péter azt akarta demonstrálni, hogy Magyarország visszatér a regionális és EU-s együttműködésbe; Donald Tusk azt tesztelte, hogy a V4 lehet-e újra lengyel szempontból vállalható formátum; Andrej Babiš főként az energiaárak, az ETS és az EU-költségvetés ügyében keresett szövetségeseket; Robert Fico pedig a július 1-jén kezdődő szlovák V4-elnökség napirendjét vezette fel.

Konkrétan négy területen látszott konszenzus: az EU 2028 utáni többéves költségvetése (kohéziós politika és az agrártámogatások védelme); energiaárak és ipari versenyképesség; migráció és külső határvédelem; valamint regionális összeköttetések, köztük Magyar Péter javaslata a Varsó–Prága–Pozsony–Budapest nagysebességű vasúti kapcsolatra.

Megújítható-e a V4? Igen, de korlátozottan. A megújulás ösztönzői erősek: a négy ország közös érdeke a kohéziós források védelme, az agrárpolitika súlyának megőrzése, az energiaintenzív iparágak védelme, az ETS-rendszer korrekciója, a migrációs szabályok szigorítása és a nyugat-balkáni EU-bővítés támogatása. Donald Tusk egyenesen úgy fogalmazott: a V4 „Európa egyik legnagyobb ereje” lehet, ha visszatér a bizalomra és lojalításra épülő működéshez.

A megújulás fő gátja továbbra is a külpolitikai és Ukrajna-politikai bizalmatlanság. A V4 korábbi bénultságát főként Orbán Viktor oroszbarát politikája és Ukrajna ügyében vállalt blokkoló szerepe okozta; az Associated Press és több regionális elemzés szerint Magyar Péter hatalomra kerülése ezt az akadályt részben oldotta, de Robert Fico oroszpolitikája és Andrej Babiš pragmatikus-populista EU-politikája miatt a teljes stratégiai egység továbbra sem valószínű.

Növelhető-e a V4 súlya az EU-ban? Igen, de csak szektorális koalícióként. A V4 akkor lehet erősebb, ha minden Európai Tanács előtt egyeztet, és közös csomagokat visz Brüsszelbe: költségvetés–kohézió–agrárpolitika; energiaárak–ETS–ipari versenyképesség; migráció–határvédelem; Nyugat-Balkán bővítése. Éppen ezek voltak a gödöllői napirend magterületei.

Nem lesz viszont komoly hatalmi blokk, ha biztonságpolitikai kérdésekben – például Oroszország, Ukrajna, szankciók, katonai támogatás, európai védelempolitika – nincs közös álláspontja és fellépése. A V4-nek nem kell egységes politikai blokknak látszania; akkor is hasznos, ha konkrét EU-s szakpolitikákban fordítja közös pozícióvá az átfedő érdekeket.

Kibővíthető-e a V4? Formálisan aligha, V4+ formátumban viszont igen. Robert Fico jelezte, hogy az energiaárak és a migráció ügyében akár az osztrák vagy a német kancellárt is érdemes lehet meghívni; emellett 3–4 olyan téma is felmerül, amely V4+ keretben lenne tárgyalható (energetikai és energiabiztonsági együttműködés, közlekedési és infrastrukturális folyosók, migráció és külső határvédelem, EU-költségvetés, versenyképesség és bővítés).

A leglogikusabb partnerek: Ausztria migráció és energia ügyében; Németország az iparpolitika, autóipar és energiaárak miatt; Románia és Bulgária infrastruktúra, energia és a schengeni/határvidéki biztonság miatt; valamint Horvátország és Szlovénia az észak–déli közlekedési és energetikai folyosók ügyében. Formális bővítés helyett tehát rugalmas V4+ koalíciók várhatók.

Összegzés. A gödöllői V4-csúcs fő eredménye, hogy a visegrádiak visszatértek a tárgyalóasztalhoz. Nem oldották fel a stratégiai törésvonalakat, de újra azonosítottak néhány közös, pragmatikus érdeket. A V4 megújulása akkor lehet tartós, ha nem ideológiai blokkot próbál építeni, hanem közép-európai alkupozíciót alakít ki az EU-költségvetés, energia- és iparpolitika, a migráció és az infrastruktúra-fejlesztés területén. Az együttműködési szándék komolyságát az fogja jelezni, ha az ötleteket konkrét közös projektek követik és a forrásokat is hozzájuk rendelik.

2026. június 24.